

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

А. М. Зоргач, асистент

На основі аналізу трактування сутті поняття «потенціал» розкрито суть поняття «інноваційно-інвестиційний потенціал». Обґрунтовано необхідність формування інноваційно-інвестиційного потенціалу на сільськогосподарських підприємствах.

Інноваційно-інвестиційний потенціал, сільськогосподарські підприємства, ресурси, конкурентоспроможність.

В умовах економічної нестабільності та кризової ситуації загострюється конкурентна боротьба між суб'єктами господарської діяльності. У ринкових умовах підприємства, які закладали в основу свого функціонування принципи прогресивного розвитку та були орієнтовані на високотехнологічне виробництво, мають більше шансів до збереження своєї частки ринку а іноді й до її розширення. Саме формування інноваційно-інвестиційного потенціалу є однією із заporук успішного ведення господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Введення в науковий вжиток поняття «потенціал» було пов'язане з розробкою проблеми комплексної оцінки рівня розвитку виробничих сил у 20-ті роки ХХ ст. У працях вітчизняних науковців це поняття у широкому сенсі визначають як можливість, наявні сили, запаси, засоби які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для господарської діяльності. Так у «Великій радянській енциклопедії» описано поняття «потенціал» як «...кошти, запаси, джерела, що є в наявності і можуть бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення певних завдань, здійснення плану; вирішення якого-небудь завдання; можливості окремої особи, суспільства, держави у певній галузі» [9].

Лукінов І., О. Оніщенко, Б. Пасхавер [3, с. 12] у своїх працях розглядають потенціал як сукупність матеріально-речових ресурсів економічного агента, які визначають результативність щодо їхнього перетворення у бажаний результат у трьох категоріях – економічній, виробничій та науково-технічній.

Отже, потенціал – це засоби, запаси, джерела, що є в наявності й можуть бути використані, приведені в дію для досягнення певної мети, виконання плану, вирішення завдань, реалізації можливостей якої-небудь соціальної системи у певній сфері [2, с. 84]. Термін «потенціал» означає

наявність прихованих можливостей, які поки не виявилися, або здатність діяти у відповідних сферах.

Поняття «інноваційний потенціал», який забезпечує нарощення потужності системи за рахунок реалізації нововведень, уперше ввів у науковий обіг К. Фрімен. Саме явище потенціалу при цьому характеризують як сукупність ресурсів, що присутні в певній сфері [6].

Мета дослідження – вивчення інноваційного та інвестиційного потенціалу підприємства та виокремлення взаємодії сукупності певних чинників, що формують інноваційно-інвестиційний потенціал.

Виклад основного матеріалу. Економічна нестабільність в країні та ризики банкрутства сільськогосподарських підприємств змушують управлінський апарат переоцінити потенціал організаційного середовища. Приймаються тактичні рішення щодо скорочення витрат, оптимізація роботи з постачальниками, підвищення ефективності використання ресурсів, тощо. Зміна тактичних процесів буде достатньою для збереження підприємства. Але для стабілізації та розвитку підприємства необхідне формування більш стратегічного інструменту конкурентоспроможності підприємства.

Інноваційність – це закон конкуренції, необхідна ознака ринкової економіки, без якої та чи інша ринкова система буде приречена на застій, витіснення та загибель [5]. У наукових дослідженнях останнім часом розглядаються нові різновиди потенціалу, зокрема інноваційний, інвестиційний та інноваційно-інвестиційний.

Балабанов І. розглядав «інноваційний потенціал» як «... сукупність окремих видів ресурсів, включаючи матеріальні, інтелектуальні інформаційні та інші ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності» [1].

Згідно із Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», інноваційний потенціал характеризується як сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничо-соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки [4].

Ткачук В. трактує поняття «інвестиційний потенціал» як максимальні можливості системи щодо раціонального залучення та використання інвестиційних ресурсів з урахуванням природно-геополітичних та соціально-економічних передумов для здійснення інвестиційної діяльності з метою досягнення сталого розвитку системи» [7].

Інноваційно-інвестиційний потенціал агропромислового виробництва містить дві складові: інноваційний потенціал та інвестиційний потенціал, які формуються під впливом науково-методичного, матеріально-технічного, трудового, організаційного-управлінського та інформаційного потенціалу.

Інноваційно-інвестиційний потенціал не може бути сформований шляхом простого додавання складових ресурсів агропромислового виробництва. Завдяки властивостям цих складових перекривати, заміщувати,

посилювати, послаблювати одна одну їх можна розглядати лише у синтезному взаємозв'язку як упорядковану сукупність [8].

Інші вчені стверджують, що інноваційно-інвестиційний потенціал сільськогосподарських підприємств формується з певних складових за їхніми функціями: техніко-технологічний потенціал – здатність до технологічної оптимізації циклу виробництва загалом; маркетинговий потенціал – визнання торгівельної марки з урахуванням впливу конкурентного середовища; виробничий потенціал – засоби виробництва, їхній стан, кількість, оптимальне використання; інформаційний потенціал – доступ до адекватного обсягу інформації, яка впливає на прийняття управлінських рішень; організаційний потенціал – здатність до прийняття ефективних управлінських рішень; фінансовий потенціал – здатність до оптимізації фінансової системи із залученням та використанням фінансових ресурсів. Також, на нашу думку, однією зі складових формування інноваційно-інвестиційного потенціалу є кліматичні умови та родючість земель сільськогосподарського призначення.

Формування інноваційно-інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств – це застосування сукупності засобів і методів спрямованого впливу, що перебувають у постійній динамічній трансформації, на яку впливають як зовнішні, так і внутрішні умови, з орієнтацією на раціональне використання їхніх фінансових ресурсів і забезпечення необхідних пропорцій функціонування господарського комплексу через взаємозв'язок його суб'єктивних та об'єктивних складових елементів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Якісно нових умов економічного функціонування підприємства можна досягти за допомогою формування інноваційно-інвестиційного потенціалу. В умовах дестабілізації економічної ситуації одні підприємства несуть колосальні втрати, а інші, – більш модернізовані та конкурентоспроможні як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, – використовуючи сформований інноваційно-інвестиційний потенціал, швидше можуть диверсифікувати свою діяльність і залишатись економічно ефективними організаціями. Тому необхідно орієнтуватися саме на дослідження формування інноваційно-інвестиційного потенціалу як основної складової успіху в будь-якій діяльності.

Список літератури

1. Бабанова Ю. В. Сущность и структура инновационного потенциала промышленного предприятия / Ю. В. Бабанова, В. Д. Волосатов. // Вестник Челябинского государственного университета. – 2010. – № 3 (184). – Экономика. – Вып. 24. – С. 134–138.

2. Бабанов Ю. В. Инновационный потенциал – основа экономической безопасности в условиях кризиса [Электронный ресурс] / Ю. В. Бабанов. – Режим доступа : <http://www.lib.csu.ru/vch/147/023.pdf>

3. Дарнопих Г. Ю. Элементы системы национальной экономической безопасности держави / Г. Ю. Дарнопих // Економічна безпека: проблеми і стратегія забезпечення в Україні. – Х. : ХІБМ, 1998. – С. 9–17.

4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : закон України № 433-IV від 16.01.2003 р. // Голос України. – 2003. – № 28.

5. Инновационный менеджмент : учебник / под ред. В. Я. Горфинкеля, Б. Н. Чернышева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Вуз. учеб., 2008.

6. Методичний підхід до визначення інноваційного потенціалу підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2458>

7. Ткачук В. Р. Організаційний механізм формування та нарощування інвестиційного потенціалу регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.05 / В. Р. Ткачук; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтава, 2008. – 19 с., укр.

8. Федун І. Л. Інноваційний потенціал агропромислового виробництва: методологічний вибір / І. Федун // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 19. – С.18–23.

9. Червяков І. М. Методика оцінювання стану фінансової безпеки регіонів / І. М. Червяков, М. М. Медвідь // Вісник ХНУім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 743. – С.79–83.

На основани анализа сути понятия «потенциал», раскрыта сущность понятия «инновационно-инвестиционный потенциал». Обоснована необходимость формирования инновационно-инвестиционного потенциала на сельскохозяйственных предприятиях .

Инновационно-инвестиционный потенциал, сельскохозяйственные предприятия, ресурсы , конкурентоспособность.

Based on the analysis concept of " potential" reveals the essence of the concept of "innovation and investment potential." The necessity to forming innovation and investment potential in agricultural enterprises.

Innovation and investment potential, farms, resources, competitiveness.

УДК 332.54

СПІВПРАЦЯ ЗЕМЛЕУСТРОЮ З АГРОКОНСАЛТИНГОМ

***О. П. Ісаченко, кандидат економічних наук, академік РАПН
ФДБОУ ВПО "Державний університет із землеустрою"***

Подані поради щодо впровадження консалтингу в землевпорядну діяльність в Україні та Російській Федерації.

Аграрний консалтинг, дорадництво, землеустрії.

У сучасних умовах розвитку інноваційних технологій в агровиробництві поступово підвищується попит і на консалтингові послуги, практич-